

Lieta C-408/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 4. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Oberlandesgericht Köln (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 27. jūnijs

Prasītāja:

Rechtsanwältin und Notarin

Atbildētāja:

Präsidentin des Oberlandesgerichts Hamm

Oberlandesgericht Köln [Federālās zemes Augstākās tiesas Ķelnē]

lēmums

administratīvajā lietā par notariālo darbību,
ko ierosinājusi advokāte un notāre no Ziemeļreinas–Vestfālenes,

prasītāja,

[..]

pret

Oberlandesgericht Hamm [Federālās zemes Augstākās tiesas Hammā]
priekšsēdētāji, [...] 59065 Hama,

atbildētāja,

Oberlandesgericht Köln Notariālo lietu palāta [..]

2023. gada 27. jūnijā

n o l ē m a:

I. Saskaņā ar LESD 267. pantu iesniegt Eiropas Savienības Tiesai šādus jautājumus prejudiciāla nolēmuma sniegšanai:

1) Vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pants un Padomes Direktīvas 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju, 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauts valsts tiesiskais regulējums, kurā ir saistoši noteikts, ka pirmoreiz advokāta-notāra amatā nedrīkst iecelt personu, kura pieteikuma uz notāra amatu iesniegšanas termiņa beigās ir sasniegusi 60 gadu vecumu, pat ja vairākas amata vietas paliek vakantas tādēļ, ka rajona tiesas apgabalā, kurā notikusi atlases procedūra, nav piemērotu jaunāku pretendentu un pretendenti no citiem rajonu tiesu apgabaliem nedrīkst pieteikties?

2) Vai uz pirmo uzdoto jautājumu ir jāatbild apstiprinoši, ja ir sagaidāms, ka nākamajā gadā tajā pašā rajona tiesas apgabalā atkal nebūs iespējams aizpildīt vairākas izsludinātās advokāta-notāra amata vietas ar piemērotiem pretendentiem, kas jaunāki par 60 gadiem?

3) Vai uz pirmo jautājumu katrā ziņā ir jāatbild apstiprinoši tādēļ, ka turklāt ir sagaidāms, ka arī citos rajonu tiesu apgabalos, kas atrodas ārpus pilsētu centriem, atkārtoti nebūs iespējams aizpildīt visas izsludinātās advokāta-notāra amata vietas ar piemērotiem kandidātiem, kas jaunāki par 60 gadiem?

4) Vai ir uzskatāms, ka Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pants un Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvas 2000/78/EK 6. panta 1. punkts netiek pārkāpts, ja rajona tiesas apgabalā tiek nodrošināta notariālo pakalpojumu sniegšana, lai gan pretendents, kas ir sasniedzis 60 gadu vecumu, tikai vecuma dēļ nav iecelts par advokātu-notāru un vairākas amata vietas ir palikušas vakantas?

II. Tiesvedība tiek apturēta.

Pamatojums

A. Pamatlietas priekšmets un fakti

- 1 Prasītāja pretendē uz advokāta-notāra amatu rajona tiesas apgabalā, kurā viņa vairāk nekā trīs gadus praktizē kā advokāte. Viņas pieteikums tika noraidīts, jo pieteikumu iesniegšanas termiņa beigās viņa bija vecāka par 60 gadiem. Viņa atbilst visiem pārējiem nosacījumiem, lai tiktu pieņemta advokāta-notāra amatā rajona tiesas apgabalā. It īpaši viņa ir nokārtojusi notāra amatam nepieciešamo specializēto advokāta eksāmenu. Jau 2017. gadā viņa bija pieteikusies uz izsludināto notāra amatu tajā pašā apgabalā. Pieteikums arī toreiz tika noraidīts

tāpēc, ka prasītāja jau bija sasniegusi 60 gadu vecumu. Par šo celtā prasība tika noraidīta gan senātā (2 VA (Not) 8/17), gan *Bundesgerichtshof* [Federālajā Augstākajā tiesā] (*NotZ (Brgf) 7/18*).

- 2 Notāra amata vietu skaits konkrētā rajona tiesas apgabalā tiek noteikts, ņemot vērā notariālo pakalpojumu nepieciešamību, vienlaikus saglabājot pienācīgu vecuma struktūru (*BNotO* [Federālā rīkojuma par notāru darbību] 4. pants). Kopumā 2022. gadā šajā rajona tiesas apgabalā tika izsludinātas četras amata vietas. Tikai viena amata vieta tika aizpildīta. Pārējās amata vietas palika vakantas pretendentu trūkuma dēļ.
- 3 Ir sagaidāms, ka arī turpmāk šajā rajona tiesas apgabalā nebūs iespējams aizpildīt visas amata vietas, jo nav pietiekams skaits pretendentu, kas atbilst nosacījumiem, lai tiktu iecelti par advokātu–notāru. 2023. gadā ir izsludināts konkurss uz piecām notāra amata vietām šajā rajona tiesas apgabalā. Pamatojoties uz informāciju par nokārtotajiem specializētajiem advokāta eksāmeniem, kas ir priekšnoteikums iecelšanai advokāta–notāra amatā (*BNotO* 5.b panta 1. punkta 3. apakšpunkts), iespējams, ka trīs no šīm amata vietām nevarēs aizpildīt pretendentu trūkuma dēļ. Attiecībā uz visiem atbildētājas jurisdikcijā esošajiem rajonu tiesu apgabaliem, kuros ir jāieceļ advokāti–notāri, paredzams, ka uz 2023. gadā izsludinātajām 69 amata vietām varētu pieteikties tikai 39 pretendenti. Attiecībā uz visu Vācijas teritoriju var arī pieņemt, ka ārpus pilsētu centriem notāru amatu vietas nevarēs tikt aizpildītas līdzīgā apmērā. Izsludināto notāra amata vietu neaizpildīšana katrā ziņā līdz šim vēl nav novedusi pie tā, ka notariālās darbības nevarēja tikt veiktas vai tika veiktas tikai ar ievērojamu kavēšanos.
- 4 Advokāta–notāra amatu veic advokāti papildus savai advokāta praksei (*BNotO* 3. panta 2. punkts). Principā viņi var pieteikties uz advokāta–notāra amatu tikai tās rajona tiesas apgabalā, kurā viņi kā advokāti ir praktizējuši ilgāk nekā 3 gadus (*BNotO* 5.b panta 1. punkta 2. apakšpunkts). Par savu notariālo darbību notāri no saviem klientiem iekasē nodevas. Valsts līdzekļus nepiešķir. Iecelta advokāta–notāra amata pienākumi beidzas, sasniedzot 70 gadu vecumu (*BNotO* 48.a pants); šī noteikuma spēkā esamība pašlaik ir apelācijas sūdzības priekšmets, kas tiek izskatīta *Bundesgerichtshof* (*NotZ (Brgf) 4/22*).
- 5 Prasītāja cēla prasību *Oberlandesgericht Köln* par to, ka atbildētāja ir noraidījusi viņas iecelšanu advokāta–notāra amatā, un lūdz:

piespriest atbildētājai, grozot atbildētājas lēmumu par atteikumu, atkārtoti lemt par prasītājas pieteikumu uz advokāta–notāra amatu, ievērojot *Oberlandesgericht Köln* juridisko viedokli.

- 6 Atbildētāja lūdz:

noraidīt prasību.

B. Valsts tiesiskais regulējums

- 7 *Bundesnotarordnung* [Federālā rīkojuma par notāru darbību; turpmāk tekstā – “*BNotO*”] 5.b panta 1. punktā ir noteikts:

“Par advokātu–notāru ieceļ tikai personu, kura pēc pieteikumu iesniegšanas termiņa beigām:

1. vismaz piecus gadus apjomā, kas nav nebūtisks, ir praktizējusi kā advokāts dažādiem klientiem,
2. veic 1. punktā minēto darbību vismaz trīs gadus bez pārtraukuma paredzētajā funkcionālajā iedalījumā;
3. ir nokārtojusi [...] specializēto notāra eksāmenu, un
4. [...]”

- 8 Federālā rīkojuma par notāru darbību 5. panta 4. punktā ir paredzēts:

“Par notāru pirmo reizi nevar iecelt personu, kura pieteikumu uz notāra amatu iesniegšanas termiņa beigās ir sasniegusi 60 gadu vecumu”.

- 9 Likuma paskaidrojuma rakstā (*BT-Drs.* [Bundestāga izdevums] 11/6007, 10. lpp.) par šo noteikumu ir norādīts:

“Maksimālā vecuma ierobežojuma, kas ir 60 gadi, ieviešanas mērķis, arī ņemot vērā lielākās grūtības apgūt notāra profesiju vecuma dēļ, ir novērst biežu ierēdņu maiņu nepārtrauktības nodrošināšanas nolūkā. Vienlaikus tiek novērsts notāra profesijas novecošanās risks.

Tā kā apmācības aspekts zūd, ja bijušais notārs vēlas atkārtoti tikt iecelts amatā vai notārs vēlas tikt iecelts amatā citā vietā, maksimālais vecuma ierobežojums attiecas tikai uz iecelšanu amatā pirmo reizi.”

- 10 Federālā rīkojuma par notāru darbību 48.a pantā ir noteikts:

“Notāri sasniedz vecuma ierobežojumu tā mēneša beigās, kurā viņi sasniedz septiņdesmit gadu vecumu.”

- 11 2019. gada 27. maija *Bundesgerichtshof* spriedumā lietā *NotZ (Brgf)* 7/18, kas arī jau attiecās uz prasītāju, attiecībā uz Federālā rīkojuma par notāru darbību 6. panta 1. punkta otro teikumu, kas ir identisks pašreiz spēkā esošajam Federālā rīkojuma par notāru darbību 5. panta 4. punktam, tostarp ir ietvertas šādas divas pamatnostādnes:

“2. Ar *BNotO* 6. panta 1. punkta otro teikumu tiesu administrācijai netiek piešķirta nekāda rīcības brīvība; principā tā nav tiesīga atturēties no vecuma ierobežojuma piemērošanas, pamatojoties uz pretendenta piemītošām īpašām iezīmēm.

3. *BNotO* 6. panta 1. punkta otrajā teikumā paredzētais vecuma ierobežojums nav uzskatāms par nepieļaujamu diskrimināciju saskaņā ar Padomes Direktīvas 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV 2000, L 303/16), 1. pantu. Ar to netiek pārkāpts arī diskriminācijas aizliegums, kas noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. panta 1. punktā (Senāta lēmums, 2007. gada 26. novembris, *NotZ* 23/07, *BGHZ* 174, 273 29. un nākamie punkti)”.

C. Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums un nozīmība lēmuma pieņemšanā

- 12 Ņemot vērā Federālā rīkojuma par notāru darbību 5. panta 4. punktā noteikto 60 gadu vecuma ierobežojumu pirmreizējai iecelšanai advokāta–notāra amatā, *Oberlandesgericht Köln* nevar apmierināt prasītājas prasījumus un piespriest atbildētājai vēlreiz lemt par prasītājas pieteikumu, un nenoraidīt pieteikumu viņas vecuma dēļ. Ar šo noteikumu tiesai netiek piešķirta nekāda rīcības brīvība un netiek pieļauti izņēmumi. Ja vien, pamatojoties uz Eiropas Savienības Tiesas nolēmumu, nav skaidri konstatēts, ka Federālā rīkojuma par notāru darbību 5. panta 4. punkts ir pretrunā Savienības tiesību normām, prasītājas prasība obligāti ir jānoraida.
- 13 Ievērojot Eiropas Savienības Tiesas 2021. gada 3. jūnija nolēmumu lietā C-914/19 (*Ministero della Giustizia* (Notāri)), pastāv šaubas par to, vai Federālā rīkojuma par notāru darbību 5. panta 4. punktā noteiktais vecuma ierobežojums advokāta–notāra pirmreizējai iecelšanai amatā atbilst Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pantam un Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvas 2000/78/EK 6. panta 1. punktam, jo tajā nav pat paredzēts izņēmums gadījumā, ja vairākas amata vietas nevar aizpildīt ar pretendentiem, kas nav sasnieguši vecuma ierobežojumu. Līdz ar to arī Vācijā noteiktais vecuma ierobežojums pirmreizējai iecelšanai advokāta–notāra amatā varētu pārsniegt pieļaujamo līmeni, lai sasniegtu leģitīmo mērķi veicināt paaudžu maiņu un [darbaspēka] atjaunošanos.
- 14 Tomēr, ņemot vērā, ka Federālā rīkojuma par notāru darbību 5. panta 4. punktā noteiktais vecuma ierobežojums pirmreizējai iecelšanai advokāta–notāra amatā ir noteikts salīdzinoši augsts, proti, 60 gadi, un līdz 70 gadu vecumam, pēc kura sasniegšanas ir jāatsakās no amata, atlikuši tikai 10 darba gadi, iesniedzējtiesas ieskatā pastāv arī iespēja, ka Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. panta un Direktīvas 2000/78/EK 6. panta 1. punkta interpretācija ļaus secināt, ka Federālā rīkojuma par notāru darbību 5. panta 4. punkts atbilst Savienības tiesībās paredzētajai aizsardzībai pret diskrimināciju.

[..]